

Základní škola a Mateřská škola, Pilníkov, okres Trutnov, Náměstí 35, 542 42 Pilníkov, IČO: 70988013
+420734575492, info@zspilnikov.cz, www.zspilnikov.cz

Preventivní program ZŠ a MŠ Pilníkov 2026/2027

Minimální preventivní program vychází z těchto norem a jejich novelizací:

- **Metodický pokyn k prevenci a řešení šikanování na školách a ve školských zařízeních, č. j. MŠMT-21149/2016,**
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (dokument MŠMT č. j. 21291/2010-28)
- Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně patologických jevů dětí, žáků a mládeže ve školách a školských zařízeních, č. j.: 20006/2007-51,
- z Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027,
- Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon) ve znění pozdějších předpisů,
- Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č. j.: 10194/2002-14,
- Vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, v platném znění
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s PČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č. j.:25884/2003-24,
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu č. j. 11 691/2004-24
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č. j. 14 423/99-22.
- Informace k součinnosti postupu při podezření na vnesení nebezpečného předmětu dítětem do školy (vyjádření Policejního prezidenta z 15. 10. 2024),
- Aktualizované přílohy metodických doporučení MŠMT.

Personální zajištění prevence ve školním roce 2026/2027: Mgr. Pavla Strasserová,
školní metodik prevence a
výchovný poradce

Naše základní škola se nachází v centru města Pilníkova, které má přibližně 1200 obyvatel. Základní škola má 9 tříd, které jsou umístěny ve dvou budovách (1. - 4. tř. a 5. - 9. tř.). Na naši školu chodí nejen žáci z Pilníkova, ale i žáci z některých okolních obcí (např. Staré Buky, Vlčice, Trutnov, Chotěvice, Čermná, Dolní Olešnice, Hostinné, Nemojov atd.).

Cíle preventivního programu

Hlavním z cílů Preventivního programu je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči rizikovým jevům ve společnosti, čímž se snaží o vytvoření bezpečného prostředí pro žáky různých věkových kategorií, a to nejen ve škole. Dále má snahu motivovat žáky v oblasti zdravého životního stylu, k osvojení si pozitivního sociálního chování a k rozvoji osobnosti. Součástí našeho programu je i účast pedagogických pracovníků na odborných školeních a vzdělávacích programech, kde získávají nové informace v oblasti prevence rizikového chování. Velký důraz klademe také na spolupráci s rodiči.

Škola poskytuje žákům základní nezkreslené informace o zákonem zakázaných, ale i volně dostupných návykových látkách, o škodlivých účincích kouření a alkoholu na lidský organismus, o riziku zneužívání drog, o možném nebezpečí na sociálních sítích i o prevenci v souvislosti s nemocí AIDS a dalšími civilizačními chorobami.

Preventivní program je zakomponován do výchovné i naukové složky vzdělávání během celého školního roku ve všech ročnících (formou přiměřenou věku žáků), směřuje k pozitivnímu ovlivnění klimatu tříd a k pozitivní změně motivace žáků a pedagogů.

Program sleduje obecné cíle, zejména zaměřené na oblast zdravého životního stylu, dále je zaměřen na prevenci kriminality mládeže, na bezpečnost při využívání internetu, na prevenci zneužívání návykových látek, různé formy působení na postoje a ovlivňování chování dětí a poskytování široké nabídky pozitivních alternativ chování.

Cílové skupiny, které program sleduje

- 1. Žáci**
- 2. Pedagogové**
- 3. Rodiče**

Nejrizikovější skupinu v oblasti sociálně nežádoucích jevů tvoří žáci dlouhodobě neúspěšní, mající problémy s prospěchem, chováním a sebevědomím. Jedním ze stěžejních úkolů v oblasti prevence pro všechny pedagogy je hledat právě u těchto dětí jejich silné stránky a kladné vlastnosti, ty pak podporovat, a tím umožnit každému dítěti v něčem vyniknout a být úspěšný. Každé dítě by mělo mít pocit, že je plnohodnotným člověkem. Při problematickém chování je důležité včas a jednoznačně odsoudit špatný čin dítěte, nikoliv dítě samotné.

1. Práce se žáky

Žák by měl:

- znát svá práva a povinnosti,
- znát zásady slušného chování,
- stanovit si správný žebříček hodnot,
- mít zdravé sebevědomí,
- umět čelit tlaku vrstevníků,
- umět říci „ne“,
- naučit se rozlišovat dobré a špatné,
- být dobrý v sociální komunikaci,
- mít schopnost zařadit se a obstát v kolektivu,
- zlepšovat mezilidské vztahy,
- umět ovládat své jednání,
- umět si vážit sebe samého,
- dokázat měnit špatné postoje,
- mít správný režim dne,
- umět správně trávit volný čas,
- znát centra poskytující pomoc,
- zapojit se do školních a mimoškolních aktivit,
- být informován o účincích návykových látek.

Všichni žáci byli na začátku školního roku podrobně seznámeni se školním řádem.

Problémoví žáci

Žáci, kteří mají problémy s chováním a prospěchem, jsou pod zvýšeným dohledem. Těmto žákům je věnována zvýšená pozornost třídních učitelů i ostatních pedagogů, neboť je zde vyšší předpoklad výskytu rizikového chování. Na řešení již vzniklých problematických situací se podílí tým složený z vedení školy, výchovného poradce (školního metodika prevence) a třídního učitele. V některých případech jsou k řešení situace přizváni další pedagogové, rodiče žáků, v závažných případech je ke spolupráci přizván OSPOD, popř. PČR.

Žáci se specifickými poruchami učení

Ve třídách jsou integrováni i žáci s poruchami učení. Projevy poruch učení jsou zcela individuální. Učitelé na 1. i 2. stupni proto přistupují k žákům individuálně podle jejich potřeb, čímž jim dávají možnost mít dobré studijní výsledky a zažívat pocity úspěchu ve své práci. Pomoc integrovaným žákům nabízejí dyslektické asistentky a asistentky pedagogů.

Žáci se specifickými potřebami

Ve třídách jsou integrováni také žáci s odlišným mateřským jazykem (žákyně z Ukrajiny) a žáci s poruchami chování. Potřeby těchto dětí jsou zcela individuální. Učitelé na 1. i 2. stupni k nim proto tak přistupují a dávají jim tímto možnost mít dobré studijní výsledky a zažívat pocity úspěchu ve své práci. Jsou jim podle potřeby poskytována podpůrná opatření a individuální vzdělávací program.

Téma prevence ve výuce

I v letošním roce pokračuje formou konzultací spolupráce s organizací Laxus z. ú. s možností využití některého z jí nabízených programů.

V letošním školním roce opět proběhne preventivní program Kočičí zahrada, který povede školní metodička prevence v 5. třídě.

Ve zbývajících ročnících 1. stupně zajišťuje podle aktuálních potřeb kolektivů třídní setkání s tématy prevence školní metodička prevence a třídní učitelky.

Preventivní program úzce navazuje na výuku v jednotlivých předmětech, např. v etické výchově, občanské výchově, výchově ke zdraví, prvouce, přírodovědě, tělesné výchově atd.

Časový harmonogram a podrobné informace o obsahu probíraných témat jsou přesně uvedeny v ŠVP a v tematických plánech jednotlivých předmětů.

Třídní setkání

V průběhu roku využívají třídní učitelé a školní metodička prevence možnosti třídních setkání.

V těchto hodinách se děti a učitelé věnují některým z následujících témat:

Zdravý životní styl (volný čas a jeho tvořivé využití, pohyb)

Život v rodině (faktory ovlivňující rodinné soužití)

Kouření škodí zdraví

Alkohol je prý metla lidstva

Přátelství a kamarádství (Potřebuji lidi kolem sebe?)

Co z tebe jednou bude? (schopnosti, škola, zaměstnání, povolání)

Sám sobě přítelem a rádcem (sebepoznání, sebeúcta, strachy, komplexy)

Život s handicapem

Reklama

Něco je špatně (šikana, zneužívání)

Školní a mimoškolní akce (dle aktuálních možností)

Návštěvy divadelních, hudebních a filmových představení

Den naruby – žák v roli učitele

Mikulášská nadílka

Vánoční besídky

Dětský den a sportovní den

Školní akademie

Školní výlety

Exkurze zaměřené k jednotlivým předmětům, k volbě povolání a volnočasovým aktivitám

Třídní výlety

Lyžařský kurz pro 7. třídu (8. a 9.)

Plavání pro žáky 1. st.

Lyžařská školička pro žáky navštěvující ŠD

Adaptační kurz pro 6. třídu – zaměřený na stmelení kolektivu (příchod nových žáků a změna tř. uč.)

Projektové dny 1. a 2. stupně – téma se volí na začátku školního roku

Den Země

Besedy – lékaři, policie, hasiči, Besip, úřad práce, pracovník PPP, pracovník SVP apod.

Návštěvy s programem v DPS

Vítání občánků v Pilníkově

Environmentální výchova

- Třídění odpadu
- Projekt M.R.K.E.V.
- Recyklohraní
- Spolupráce s KRNPem

Kroužky a nepovinné předměty – nabídka

I v letošním roce budou mít žáci školy možnost navštěvovat zájmové kroužky. Počet a zaměření kroužků bude záviset na rozvrhu hodin a zájmu žáků. I tentokrát je nabídka opravdu široká.

Další

Schránka důvěry

V případě potřeby mohou žáci využít schránky důvěry a svěřit se se svými starostmi (a to i anonymně, na lístek stačí uvést třídu a nějakou značku). Pokud se nejedná o anonymní sdělení, dostává pisatel odpověď přímo od ŠMP, prošetřena jsou všechna oznámení.

Neboť žáci tráví ve třídě hodně času, jsou vedeni ke spoluzodpovědnosti za toto prostředí, dostávají prostor k realizaci svých nápadů při výzdobě školy i vlastní třídy. Žáci se podílejí na vytváření prostředí, a to nejen na jeho výzdobě, ale i na udržování pořádku.

Ke zjištění aktuálního stavu sociálně negativních jevů ve škole jsou využívány dotazníkové metody, práce třídních učitelů, připomínky dětí, schránka důvěry, třídnické hodiny, hodiny předmětů výchovného charakteru, třídní setkávání pod vedením výchovného poradce, spolupráce školy s PPP Trutnov a Laxus z. ú. Zjišťování je průběžné.

2. Pedagogové

Pedagogičtí pracovníci školy včetně školního metodika prevence a výchovného poradce se během školního roku účastní seminářů, přednášek, akreditovaných kurzů k problematice zdravého životního stylu, komunikace, řešení šikany, závislostí a dalších (dle aktuální nabídky).

Spolupracují se školním metodikem prevence (výchovným poradcem), pracují s třídním kolektivem, absolvují sebevzdělávání (metodické materiály, odborná literatura, internet, aj.).

Členové školního preventivního týmu (školní metodik prevence, výchovný poradce, vedení školy, tř. učitel) se scházejí dle potřeby. V naší škole jsou vyučující navzájem v každodenním kontaktu, neboť jsme malá škola. Vzniklé problémy se tak mohou nejen konzultovat, ale i řešit okamžitě.

Pedagogičtí a ostatní pracovníci školy:

Ředitelka školy: Ing. Dagmar Hegrová

Zástupkyně ředitelky: Mgr. Pavla Strasserová

I. stupeň ZŠ

- 1. třída: Mgr. Klára Petříčková
- 2. třída: Mgr. Romana Hašková
- 3. třída: Mgr. Magdalena Šneberková
- 4. třída: Mgr. Martina Šolcová
- 5. třída: Ing. Vladimír Kubíček

II. stupeň ZŠ

- 6. třída: Mgr. Pavla Strasserová
- 7. třída: Mgr. Světluše Pospíšilová
- 8. třída: Ing. Michal Jindřišek
- 9. třída: Mgr. Andrea Ježková

Učitel: Mgr. Lenka Botková

Bc. Tereza Šimková

Asistentka pedagoga: Milena Prokopcová

Kateřina Doubková

Kristýna Ottová

Berenika Plešingerová

Veronika Papadopulu

Veronika Bergerová

Tereza Suchá

Vychovatelka ve ŠD: Soňa Grusová

Správce počítač. sítě: Zbyněk Koláčný

Školnice na I. stupni: Stanislava Balcarová

Školnice na II. stupni: Renata Jeníková

Zaměstnanci jídelny: Lucie Kličošová

Anna Daliborová

Alena Jiříčková

3. Spolupráce s rodiči

Rodičům jsou informace o prospěchu a chování žáků podávány na rodičovských schůzkách a během konzultačních hodin, jejichž časy jsou rodičům sděleny prostřednictvím elektronických žákovských knížek. Setkání rodičů s pedagogy je možné i mimo konzultační hodiny, a to po předchozí domluvě.

Na začátku školního roku jsou rodiče seznámeni se školním řádem, což potvrzují zprávou do žákovské knížky svého dítěte. Také podepisují tzv. generální souhlas (viz příloha).

Rodiče jsou též zváni na veřejné školní akce, např. na besídky, školní akademii, dny otevřených dveří atd..

O plánovaných represivních opatřeních jsou rodiče vždy dopředu včas informováni (písemně nebo telefonicky). Akutní výskyty sociálně rizikových jevů řeší škola s rodiči okamžitě, doplňuje je zápisem z jednání a vždy nabídne rodičům vhodné poradenství.

Ostatní kontakty: Školská rada, SRPDŠ

Spolupráce s institucemi

Na zajištění osvětové a poradenské činnosti v oblasti primární prevence i při řešení aktuálních problémů, dalšího vzdělávání žáků, pedagogů i rodičů, eventuálně diagnostiky se podílejí:

- Pedagogicko-psychologická poradna Trutnov
- Okresní metodik prevence a Krajský metodik prevence
- SPC Janské Lázně
- OSPOD Trutnov
- Policie ČR - Trutnov
- RIAPS Trutnov
- SVP Návrat Hradec Králové a SVP Varianta Trutnov
- Laxus z.ú.
- další instituce dle potřeby a aktuální nabídky.

Krizový plán pro eliminaci či minimalizaci škod v případě, že ve škole dojde k šikaně

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit jedinci, ohrožit nebo zastrašovat jiného žáka, případně skupinu žáků. Je to cílené a obvykle opakované užití násilí jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí druhé osobě, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování, až zneužívání. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako nápadné přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševním a tělesném zdraví.

Nepřímé (varovné) znaky šikanování mohou být např. tyto:

Žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády.

Při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními.

O přestávkách vyhledává blízkost učitelů.

Jakmile má žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený.

Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči.

Stává se uzavřeným.

Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.

Jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené.

Má zašpiněný nebo poškozený oděv.

Stále postrádá nějaké své věci.

Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy.

Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy.

Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.

Má odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

(Zejména je třeba věnovat pozornost mladším žákům nově zařazeným do třídy, neboť přizpůsobovací konflikty nejsou vzácností!)

Rodiče žáků se doporučuje upozornit zejména na to, aby si všímali těchto možných příznaků šikanování:

Za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi.

Dítě nemá kamaráda, s nímž by trávilo volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.

Dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem.

Nechť jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno při bedlivějším pozorování znát strach. Ztrácí chuť k jídlu.

Dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem.

Dítě chodí domů ze školy hladové (agresori mu berou svačinu nebo peníze na svačinu).

Usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. „Nechte mě!”

Dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně.

Dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objevují výkyvy nálad, zmínky o možné

sebevraždě. Odmítá svěřit se s tím, co je trápí.

Dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze.

Dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí.

Dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům.

Dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma.

Své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.)

Dítě se vyhýbá docházce do školy.

Dítě se zdržuje doma víc, než mělo ve zvyku.

Přímé znaky šikanování mohou být např.:

Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet. Rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo „legrací“ zranitelný.

Kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským, až nenávislným nebo pohrdavým tónem.

Nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil.

Příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se jim podřizuje.

Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k spoluúčasti na nich.

Honění, strkání, rány, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí.

Rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

Při předcházení případům šikany a při jejich řešení je důležitá spolupráce vedení školy nebo školského zařízení, školního metodika prevence, výchovného poradce nebo zástupce školy s dalšími institucemi a orgány:

- v resortu školství – s pedagogicko-psychologickými poradnami, středisky výchovné péče, speciálně pedagogickými centry,
- v resortu zdravotnictví – s pediatrií a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie,
- v resortu sociální péče – s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence (možnost vstupovat do každého šetření, jednat s dalšími zainteresovanými stranami, s rodinou).

1) Škola zvládá situaci řešit sama

Pokud se ti děje něco z výše napsaného, dělej následující:

Vyber si někoho a oznam to:

- třídnímu učiteli,
- učiteli, ke kterému máš důvěru,
- napiš do schránky důvěry,

- školnímu metodikovi prevence (výchovné poradkyni),
- ředitelce školy (zástupkyni)!

Když vidíš, že se to někomu děje, udělej následující:

Vyber si z předchozích možností a někomu to oznam!!!

Jestliže jsi to oznámil učiteli, který není tvým třídním, je povinen událost oznámit třídnímu učiteli a školnímu metodikovi prevence.

Jestliže jsi to oznámil třídnímu učiteli, ten je povinen to oznámit školnímu metodikovi prevence.

Událost bude řešit školní preventivní tým a ten se skládá z ředitelky školy (zástupce), školního metodika prevence, třídního učitele.

Postup školního preventivního týmu:

A) povede rozhovory

Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s oběťmi.

Nalezne vhodné svědky.

Individuální, případně následné konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí s agresory).

Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

V průběhu celého šetření zajistí ochranu obětem.

B) vyrozumí zákonné zástupce (oběti i agresora)

C) vyvodí výchovná opatření:

- **práce s agresorem** – motivy, rodinné prostředí

V případě potřeby rodičů zprostředkuje péči v pedagogicko – psychologické poradně, doporučí středisko výchovné péče nebo doporučí psychologa, psychiatra.

Preventivní tým se zamyslí nad možnostmi **převedení agresora do jiné školy.**

- **práce s celou třídou**

Aktivní je třídní učitel za pomoci metodika prevence. Také se snaží ovlivňovat skupinu, která není jevem zasažená. Nezapomíná na ty děti, které přihlížely a nezasáhly.

D) promyslí vhodnost sankce v podobě klasifikačního opatření: napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele, snížení známky z chování

2) Škola nezvládá řešit situaci sama

V rámci první pomoci je nutné při pokročilých, brutálních a kriminálních šikanách spolupracovat s dalšími institucemi a orgány, a to zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně právní ochrany dítěte, Policií ČR.

V našem případě se jedná o tyto instituce:

- **pedagogicko-psychologická poradna** Trutnov (metodik prevence při PPP)
 - sociometrické šetření dané třídy
 - intervenční programy
- **středisko výchovné péče** – Hradec Králové (Návrat), Trutnov
- **pediatři** (v případě krize voláme záchrannou službu)
- **dětský psycholog RIAPS Trutnov, PPP Trutnov**
- **OSPOD Trutnov**
- **policie ČR** Trutnov
- **Lexus z.ú.** Hradec Králové

Krizový plán pro případ kyberšikany

Kyberšikana je zneužití ICT (informačních komunikačních technologií), zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někomu záměrně ublížit nebo ho nějakým způsobem ohrozit či poškodit.

1) Oznámení o kyberšikaně

- žák, zákonný zástupce, pracovník školy

2) Informování důležitých osob (TU + ŠPP, případně ICT specialistu)

- základní informace (kyberšikana na půdě školy, mimo školu, mezi spolužáky apod.), odhad závažnosti, domluvení dalšího postupu

3) Rozhovory se žáky (TU + ŠPP)

- mimo školu mezi spolužáky: mapování, co se děje, nelze kázeňsky trestat
- na půdě školy:
oběť – zajistit ochranu oběti, zajistit důkazy (PrtSc), zablokovat profil agresora, nahlásit profil, zjistit, co se dělo (kde, kdy, kdo, co, jak dlouho to trvá, kdo o tom ví, komu dalšímu se to děje, kdo pomohl) – **další postup podle krizového plánu k šikaně**, informovat zákonné zástupce, poskytnout pomoc žákovi, rodičům, kontakty na odborníky
agresor – zjistit příčiny jednání, seznámit ho s důsledky jednání, oznámit další postup, informovat zákonné zástupce, eventuálně informovat OSPOD a PČR

4) Agresor není osoba spjatá se školou

- informovat zák. zástupce oběti, poskytnout pomoc, radu a kontakty
- při podezření na spáchání trestného činu předat věc PČR, informovat OSPOD

5) Následná opatření

- schůzka škola – žák – zák. zástupci (oběť, agresor), vyhodnocení situace, nastavení dalších opatření
- seznámení třídního kolektivu se situací dle potřeby, práce s klimatem třídy, monitorování vztahů
- preventivní informování zák. zástupců
- metodická podpora pedagogů

6) Následné setkání

- schůzka škola – žák – zák. zástupci (oběť, agresor) cca po 2 týdnech
- dle potřeby konzultovat další postup s OSPODem

7) Prevence

- zopakovat pravidla používání PC a mobilních telefonů ve škole (případná úprava školního řádu), zajištění preventivního programu na téma kyberšikany, kontakty na případnou profesionální pomoc, pracovat s klimatem třídy

8) Monitorování, zhodnocení a uzavření

- TU + ŠPP po 3 měsících

Celý proces bude písemně zaznamenán a zápis založen.

Externí pomoc:

- **pedagogicko-psychologická poradna** Trutnov (okresní metodik prevence při PPP)
 - sociometrické šetření dané třídy
 - intervenční programy
- **středisko výchovné péče** – Hradec Králové (Návrat), Trutnov (Varianta)
- **pediatři** (v případě krize voláme záchrannou službu)
- **dětský psycholog RIAPS Trutnov, PPP Trutnov**
- **OSPOD Trutnov**
- **PČR Trutnov**
- **Lexus z.ú.** Hradec Králové

Krizový plán pro případ mimořádné situace

Součástí školního řádu je mj. kapitola s názvem Podmínky zajištění bezpečnosti a zdraví žáků. Jsou v ní jasně vymezena pravidla chování žáků ve škole a na akcích školou pořádaných, obsahuje rovněž informace o zákazu vnášení, manipulace, distribuce a konzumace jakýchkoliv návykových látek během již zmiňovaných akcí.

Pokud žáci výše uvedená nařízení poruší, jsou pedagogové povinni postupovat podle krizového plánu.

V případě výskytu návykové látky ve škole postupujeme takto:

- Přítomný pedagog nalezenou látku odebere z dosahu žáků.
- Látku nikdo z pedagogů netestuje, zajistí její bezpečné uložení nebo likvidaci (podle typu látky).
- Přítomný pedagog informuje školního metodika prevence, následně se společně snaží danou situaci zmapovat.
- Školní metodik prevence o celém případě informuje vedení školy a ostatní pedagogy, kteří pak mapují situaci na škole.
- Třídní učitel informuje rodiče žáka, který se provinil proti školnímu řádu.
- Podle míry závažnosti provinění jsou udělena výchovná opatření vycházející ze školního řádu. V závažných případech škola informuje OSPOD nebo PČR.
- Přítomný pedagog nebo školní metodik prevence vyhotoví zápis o situaci.

V případě akutního ohrožení žáka na zdraví nebo na životě postupujeme takto:

- Přítomný pedagog poskytne ohroženému žákovi první pomoc a v žádném případě ho nenechává bez dozoru.
- Zajistí přivolání rychlé záchranné služby (linka 112, 155).
- Provede rozhovor s žákem, pokud to jeho zdravotní stav dovoluje. V opačném případě se zeptá na průběh situace svědků.
- Přítomný pedagog informuje třídního učitele, školního metodika prevence a vedení školy.
- Školní metodik prevence nebo třídní učitel informuje o situaci rodiče postiženého žáka.
- Přítomný pedagog nebo školní metodik prevence vyhotoví zápis o situaci.

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je vážným problémem, jehož řešení si vyžaduje náročnou práci s dítětem a často také s rodinou dítěte. Bývá důsledkem individuálních rozdílů v osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci i jejich rodinné výchově. Neprospěch je často způsoben souborem příčin, které je třeba dobře rozpoznat. Při řešení školních neúspěchů je nutná úzká spolupráce pedagogických pracovníků, zákonných zástupců a žáka samotného. Často je nutná i konzultace s odborníky.

Strategie prevence šk. neúspěšnosti vychází z Vyhlášky č. 27/2016Sb a jejím cílem je vyhledávání potencionálně neúspěšných žáků a vytváření podmínek ke zlepšení jejich školní úspěšnosti.

Příčiny školní neúspěšnosti

- a) osobnost dítěte – snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká sebedůvěra, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace žáka
- b) rodina – nepodnětné rodinné prostředí, rozdílné osobnostní a sociální podmínky života v rodině, nesprávné typy výchovy, složitá rodinná situace
- c) nedostatky ve výchovně vzdělávacím procesu ve škole – malá aktivizace žákovy osobnosti ve vyučování, nedostatečná motivace, nerespektování vývojových hledisek a principů pedagogické práce, špatné vztahy mezi učitelem a žákem, popřípadě mezi žákem a spolužáky, konflikty ve spolupráci školy s rodinou.

Doprovodné projevy školní neúspěšnosti

1. neurotické příznaky – bolesti hlavy, břicha, nechutenství, zvracení, tiky, školní fobie
2. poruchy chování – záškoláctví, útoky ze školy nebo z domova
3. obranné mechanismy – ztráta motivace, pocit méněcennosti, fantazie, regrese

Postoj dítěte a rodičů ke školní práci

Velmi důležitou roli hraje také postoj dítěte i rodičů ke škole a školní práci. Tento postoj závisí především na dobré motivaci a zvyšování sebedůvěry dítěte. Postoj žáka ke škole dále ovlivňují i dílčí úspěchy a neúspěchy ve vzdělávacím procesu. Žáci, kteří pracují pod úrovní svých schopností a bez zvýšeného vlastního úsilí, nejsou motivováni k lepším výsledkům a bývají ve škole nespokojeni. Neúspěch může být u žáka podnětem k většímu úsilí a snaze o zlepšení výsledků. Pokud jsou však neúspěchy příliš časté, motivace žáka se rychle snižuje.

Předcházení školní neúspěšnosti ze strany školy

1) Motivace a zvyšování sebedůvěry:

- klademe na dítě přiměřené nároky
- zdůrazňujeme jeho pozitivní stránky
- oceňujeme jeho jedinečnost
- umožňujeme dítěti vyslovovat vlastní názory
- podporujeme aktivitu dítěte
- pomáháme dítěti a sdílíme s ním radost z jeho úspěchů
- rozvíjíme u dítěte pocit empatie
- vyhýbáme se negativnímu srovnávání

2) Pedagogičtí pracovníci:

- znají žákovy vzdělávací možnosti a jsou se žákem v pravidelném kontaktu
- mají přehled o úrovni vědomostí a dovedností žáka
- spolupracují s třídním učitelem
- znají příčiny jeho nedostatků při plnění školních povinností

- znají žákovo rodinné zázemí a jeho zdravotní stav
- stanovují pravidla vzdělávacího procesu a způsoby hodnocení v daném předmětu
- efektivně podporují žáka a motivují jej ke školní práci
- nabízejí žákům a jejich zákonným zástupcům konzultační hodiny

Doporučené postupy při řešení školní neúspěšnosti

- 1) Vyučující ve spolupráci s výchovným poradcem vypracuje plán pedagogické podpory a seznámí s ním ostatní vyučující. Plán je založen na individuálním přístupu k žákovi (přiměřená časová dotace k vypracování úkolů, ověření pochopení zadání úlohy, poskytování zpětné vazby, preferování ústní formy ověřování znalostí, zadávání vhodných cvičení k zopakování a upevnění učiva atd.).
- 2) V případě přetrvávajících obtíží je zákonným zástupcům doporučena návštěva odborného pracoviště –např. PPP, SPC apod. V případě potřeby jsou žákovi poskytnuta potřebná podpůrná opatření (individualizace, reedukace, pedagogická intervence, pomoc asistenta pedagoga, zohlednění obtíží, úprava metod a forem výuky atd.).
- 3) Škola vždy úzce spolupracuje s rodiči, pravidelně (během třídních schůzek a konzultací) je informuje o výsledcích výchovně vzdělávacího procesu a zároveň sleduje plnění žákovy domácí přípravy.

Dlouhodobá nepřítomnost ze zdravotních a jiných závažných důvodů Také dlouhodobá nepřítomnost žáka ve škole může být příčinou zhoršení prospěchu a ztráty kontaktu se spolužáky. Ve spolupráci třídního učitele, vyučujících, zákonných zástupců a výchovného poradce je vytvořen plán dostudování zameškaného učiva, termíny zkoušení i možnosti individuálních konzultací s vyučujícími.